

human settlements

Department of Human Settlements

FREE STATE PROVINCE

LEFAPHA LA FREISTATA LA TSA KAHO YA MATLO

**BUKANA YA TATAISO
NTSHETSOPELE YA MOLAO WA PHIHLELLO YA LESEDI, wa 2000
(MOLAO 2 WA 2000) (“MOLAO”)**

PONELOPELE YA LEFAPHA

Kaho ya matlo e kopantsweng le e sireletsehileng.

MAIKEMISETSA A LEFAPHA

Lefapha le tla ntshetsapele kaho ya matlo e kopanyang setjhaba, e tshireletsehileng le e kopantsweng ka hara Provense ya Freistata.

BOETAPELE BA LEFAPHA

Letona ke Mof. SM MLAMLELI

Hlooho ya Lefapha la tsa Kaho ya Matlo ke Mongh. N. Mokhesi.

A. DINTLHA TSA KGOKAHANO

Mohlanka wa tsa Lesedi: Kaho ya tsa Matlo

Mohlanka wa Lesedi wa lefapha ke Hlooho ya Lefapha. Dintlha tsa hae tsa kgokahano ke tse latelang:

Mong N. Mokhesi

Aterese: Phaphosi 734 OR Tambo House
Seterateng sa St Andrews
BLOEMFONTEIN
9301

PO Box 211
BLOEMFONTEIN
9300

Mohala: (051) 405-4727
Fekse: (051) 403-3699
Emeili: hodhs@fshs.gov.za
Websaete: www.fshs.gov.za

Motlatsa-Mohlanka wa Lesedi

Motho ya kgethilweng ho fana ka lesedi setjhabeng ke Molaodi: Ditshebeletso tsa Molao kapa motho ya thusang mosebetsing oo. Ka hoo, ke Motlatsa-Mohlanka wa Lesedi wa Lefapha.

Adv TP Tsuaeli

Aterese: Phaphosi 832 OR Tambo House
Seterateng sa St Andrews
BLOEMFONTEIN
9301

PO Box 211
BLOEMFONTEIN
9300

Mohala: (051) 403-3816
Fekse: (051) 403-3699
Emeili: tshepot@fshs.gov.za
Websaete: www.fshs.gov.za

B. TATAISO YA KAROLO 10 [karolo 14(1) (c)]

Khomishene ya Afrika Borwa ya Ditokelo tsa Botho e phatlaladitse bukana ya tataiso ya ho sebedisa Molao ka dipuo tsa mmuso tse leshome le metso e mebedi. Bukana ena e ka fumaneha ho PAIA@sahrc.org.za kapa www.sahrc.org.za. Khomishene ya Afrika Borwa ya Ditokelo tsa Botho e fumaneha atereseng e latelang:

Yuniti ya PAIA
Setheo/sebaka sa Dipatlisiso le Ditokomane
Khomishene ya Afrika Borwa ya Ditokelo tsa Botho
Private Bag X2700
HOUGHTON
2041
Mohala: (011) 877 3821/3645
Fekse: (011) 403 0668

C. PHIHLELLO YA DIREKOTO TSA LEFAPHA

C.1 Direkoto tse fumanehang ntle le hore di koptjwe

Dihlopha tse latelang tsa direkoto di fumaneha ntle le hore ho etswe kopo ya tsoan ho tswa Lefapheng mme di ka fihlelleha ho www.fs.gov.za kapa di ka fumaneha ho motlatsa-mohlanka wa lesedi.

- Moralo wa Mawala a Tshebetso
- Moralo wa Kgwebo
- Tlaleho ya selemo le selemo
- Puo ya Ditekanyetso tsa ditjhelete ka Letona (MEC)
- Diphatlalatso
- Dipehelo tsa Ditaba

C.2 Direkoto tse ka koptjwang

Direkoto tse latelang di ka fumaneha ha ditlhoko kaofela tsa tsamaiso tse Molaong tse amanang le kopo ya phumantsho ya rekoto eo di fihlelletswe kaofela mme phumantsho ya rekoto eo e sa hanwa ka mabaka afe kapa afe a kgano a hlalositsweng Molaong. Ho ka ikopangwa le Motlatsa-Mohlanka wa Lesedi mabapi le lesedi le fetang mona ka mabaka a kgano.

- Metsotso ya dikopano
- Dipampiri tsa Letona(MEC)
- Ditharollo tse nkilweng diwekshopong le seminareng
- Ditlaleho tse phatlaladitsweng
- Ditletlebo tse fumanweng
- Meralo ya maano le mawala
- Direkoto tsa khiri
- Ditokomane tsa ditekanyetso tsa ditjhelete
- Ditokomane tsa dikopo tsa MTEF
- Memorandamo le poloko ya ditokomane

C.3 Motjha wa kopo

- Ya etsang kopo o lokela ho sebedisa foromo e fumahenang Lesedinyaneng la Mmuso, e hoketsweng mona.
- Ya etsang kopo o lokela ho bontsha hore kopo ke ya khophi ya rekoto kapa a batla ho balla rekoto eo dikantorong tsa Lefapha. Kapa, ha rekoto e se tokomane, e ka shejwa ka mokgwa oo a kopileng ho e sheba ka ona, ha ho kgonahala.
- Ha motho a etsa kopo ka mokgwa o itseng o tshwanela ho fumantshwa rekoto ka ona mokgwa oo a kopileng ka ona. Ha kopo eo e dumellwa ha a tshwanela ho itshunya ho sa hlokahale tsamaisong ya Lefapha, kapa a senye rekoto eo, kapa a itshunyatsunyeye ditokelong tsa bongodi tseo e seng tsa Mmuso. Ha a sa fumantshwe rekoto eo ka mokgwa oo a kopileng ka ona empa a e fumantshwa ka mokgwa o mong, tefello ha e a lokela ho feta ya mokgwa o kopilweng pele.
- Ha eba, hodima a filwe karabo ya kopo ya rekoto ka lengolo, ha motho ya entseng kopo a batla ho arajwa ka tsela enngwe, mohl, ka mohala, sena se lokela ho hlalosa.
- Ha motho a etsa kopo lebitsong la motho e mong, o lokela ho fana ka maemo ao ho etswang kopo ka ona.
- Ha ya etsang kopo a sa tsebe ho bala kapa ho ngola, kapa a sa itekanela, a ka etsa kopo ya rekoto ka molomo. Motlatsa-Mohlanka wa Lesedi o lokela ho tlatsa foromo lebitsong la ya etsang kopo mme a mo fe khophi ya yona.
- Ho ya ka Molao, mefuta e mmedi ya ditefello e lokela ho lefshwa; e leng tefello ya kopo ya rekoto le ya phumantsho ya rekoto.
- Motlatsa-Mohlanka wa Lesedi o lokela ho tsebisa ya etsang kopo ka lengolo la temoso, le mo kopang ho lefa tefello ya R35 pele a ka tswela pele ka kopo eo.
- Ya etsang kopo ya rekoto a ka etsa boipiletso ka hare, ha ho lokela, kapa a etsa kopo lekgotleng la dinyewe kgahlano le tefello ya kopo eo.
- Ka mora hore Motlatsa-Mohlanka wa Lesedi a etse qeto Mabapi le kopo eo, ya etsang kopo o lokela ho tsebiswa ka qeto eo ka mokgwa oo a kopileng ka ona le ka ditharollo tse teng.
Ha kopo e dumetswe, tefello ya phumantsho ya rekoto e lokela ho lefshwa jwalo ka ha e boletswe. Ditefello dihoketswe mona.
- Motlatsa-Mohlanka wa Lesedi o lokela ho araba kopo ya rekoto pele matsatsi a 30 feta.
- Ka tlasa mabaka a itseng, Mohlanka wa Lesedi a ka eketsa nako eo ya matsatsi a 30 hanngwe feela ka nako ya matsatsi a 30.

D. DITSHEBELETSO LE MESEBETSI YA SETHEO

D.1 Mefuta ya ditshebeletso

Mesebetsi ya Lefapha ke e latelang:

- Taolo ya Diprojeke tsa Kaho ya Matlo le Ditshebeletso tsa Setekgniki
- Ntshetsopele ya Leano la tsa Kaho ya Matlo, ho rala le dipatlisiso
- Kontraka ya tsa Kaho ya Matlo le Taolo ya Thepa

- Bokgoni ba tsa Kaho ya Matlo le Tshebedisano
- Phumano ya lesedi le Ditsehebeletso tsa phumano ya sebaka
- Taolo ya Lesedi le Ditsehebeletso tsa Tlhokomelo ya Basebeletswa
- Dithuso tsa Ditjhelete ho tsa theko ya matlo le Ntshetsopele
- Ditshebetso tsa Matlo a Batho
- Kaho ya tsa Matlo a setjhaba le Khiro

D.2 O ka fumana ditshebeletso tsena jwang

Ho fumana ditshebeletso tsa Lefapha, dikopo di lokela ho etswa ho Hlooho ya Lefapha kapa Mohlanka-Motlatsa wa Lesedi.

F. DITLHOPHISO TSA HO DUMELLA SETJHABA HO BA LE SEABO HO RALWENG HA LEANO LE TSHEBEDISO YA MATLA.

- Matsholo, jwalo jwalo, a hlophiswa ka nako e itseng Provinseng ka bophara. Sepheo ke ho kopana ha mmuso wa provense le baahi sefahleho le sefahleho ho hlalosa le ho ikarabella ho maano, mananeo le diprojeke.
- Ho ya ka Molao le Ditaello tsa Lekgotla la Phethahatso la Provinsi, Molao o phatlalatswa setjhabeng bakeng sa diphehiso le ditshisinyo tsa setjhaba pele o ka thehwa. Setjhaba se fuwa monyetla wa ho ngola dipheho tsa sona kapa ho hlahella ka pela dikomiti tsa mesebetsi e fapaneng.
- Molao e fapaneng ya provensi e dumella baahi ho thonya ditho tse tla sebetsa dikomiting tse itseng. Baemedi bana ba ka ba le seabo diqetong tse tla nkuwa.
- Ho ya ka Molao wa Ntshetsopele ya Tsamaiso ya Toka, wa 2000, ha ho ralwa melawana, setjhaba le sona se memelwa ho tla tshwaela ditabeng tse amang ditokelo tsa bona.
- Hlasela-TV e hasetswa boemafofane, dipetlele le dibakeng tse ding tsa setjhaba moo lesedi le mabapi le tsa mmuso wa provensi le fuwang setjhaba teng.
- Baphatlalatsi ba ditaba ba sebedisetswa ho fana ka lesedi setjhabeng.

G. DITHAROLLO TSE TENG HA DIPEHELO TSA MOLAO ONA DI SA LATELWE

Ya etsang kopo a ka etsa boipiletso ba ka hare kgahlano le qeto ya Motlatsa Mohlanka wa Lesedi ho Letona kapa ho motho ya kgethilweng ke Letona. Ho feta moo, motho ya etsang kopo a ka etsa kopo ya thuso e loketseng ho lekgotla la dinyewe ka mora hore a thlolehe ho fumana thuso ya tsamaiso ya ka hare. Ho na le pehelo ya ditefello bakeng sa tshebetso ena, mme ditefello tseo di

kenyeleditswe lenaneng le hoketsweng la ditefello.

H. NTJHAFATSO YA LESEDI LA BUKANA ENA

Ha ho hlokeha, Lefapha le tla ntjhafatsa lesedi la bukana ena.

I. PHUMANEHO YA BUKANA

Bukana ya Lefapha e fumaneha ka mokgwa o latelang:

- Khophi ya enngwe le enngwe ya dipuo tse tharo tsa mmuso e tla fuwa Khomishene ya Afrika Borwa ya Ditokelo tsa Botho; le kantoro enngwe le enngwe ya baahi, ya Khomishene.

- Bukana ena e tla phatlalatswa ka Sesotho, Senyesemane le Afrikaans

- Bukana ena e fumaneha websaeteng ya Lefapha ho www.freestateonline.fs.gov.za.